DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI

Một cái tư-tưởng hiểu lầm

(Tư-tưởng về ái tình)

Hai tiếng «ái tình» ở trong xã-hội ta bây giờ cũng cùng với những tiếng «bình-đẳng», tiếng «tự-do», tiếng «văn minh», tiếng «công-ích» mà đều đã thành ra những tiếng lưu hành khắp kẻ chợ nhà quê. Đối với bọn thanh-niên nam nữ ta bây giờ thì cái tư-tưởng về ái, tình, cái quan-niệm về ái-tình không ai có sức gì ngăn cản, khiến cho người ta không nói đến, không nghĩ đến, không băn-khoăn vơ-vẩn đến được nữa.

Mà nghĩ cho cùng ra thì ngăn cản sao được mà cũng sao nên, cái tình tự-nhiên của người ta ai mà lại không có ái tình; con trai chọn vợ, con gái kén chồng, ai mà lại không cầu cho được tốt đôi vừa lứa; nếu vì ý cha mẹ, lời mối mai mà không được phỉ nguyện cưỡi rồng, đẹp duyên sánh phượng, thì trừ phi gỗ đá, ai mà lại chịu thế cho cam tâm. Trước kia là cái tư-tưởng về ái tình, cái quan-niệm về ái tình, người mình thật chưa có một tí ánh sáng mặt trời nào lọt tới; đàn ông thì chăm chỉ học-hành hoặc làm ăn cày cấy; đàn bà thì sớm khuya lẫn-lảo, ngoài từ dức tam tòng không biết có điều gì khác nữa; sự xe tơ kết tóc thì phó mặc ở ý cha mẹ, lời mối mai; cái mục-đích giai lão cũng chỉ cốt tại nối dõi tông-đường, chứ không vụ gì lấy cái khoái-lạc gối chăn thắm thắm; cái đó đã thành ra một nền luân-lý phong-tục rất bền vững, rất thâm cố không thể lay chuyển được ở trong xã-hội mình; cái vách tường luân-lý ấy nó chẳng kín quá cho đến nỗi con trai con gái không được có cái cơ-hội nào giao-tế với nhau, mà con trai con gái giao tế với nhau, tự trong lương tâm người ta ai cũng lấy làm một sự rất tu-si, cả dư-luận bên ngoài ai cũng cho làm một điều rất trái ngược; người ta đã tuyệt-nhiên không biết có ái-tình là cái gì cả thì hẳm-hìu sao cũng đành yên phận được mà duyên nợ mặc may rủi với trăng già; tức như câu cổ-ngữ nói: do chi nhi bất tri, nghĩa là cứ nhắm mắt mà theo không biết tại sao mà phải theo cả. Chứ thời-đại ngày nay là cái thời đại phong-hội mở-mang, tư-trào phức-tạp, một trăm cái trong xã-hội cái gì cũng thấy mỗi ngày mỗi mới, mỗi tháng mỗi lạ, cái làn sóng ái-tình cũng cùng với những muôn hàng nghìn cái làn sóng duy tân khác mà cùng tràn ngập vào trong xã-hội ta, lay động mất cả cái vách tường luân-lý, phá đổ mất cả cái lưới sắt phong-tục của ta mà xô đẩy người mình cũng không đứng được không phải dấn thân vào trong cái «bể» hoàn tân cách cựu; cái nền luân-lý phong-tục của ta trước, dù bền vững kiên-cố đến đâu, cũng không còn đủ thế-lực mà che khuất, mà đăng kín cái tư-tưởng về ái-tình, cái quan-niệm về ái-tình của người ta bây giờ nữa; người ta đã biết cái thú ân-ái nồng-nàn thì ai còn chịu cái nỗi khổ như gông kẻ cổ; người ta đã biết có cái sướng sắc tài phối hợp thì ai còn chịu cái vận-mệnh như hạt mưa sa; mà cứ nói cho bình tĩnh thì cái luân-lý phong-tục quá nghiêm-khắc của ta cũng không khỏi trái với cái tình tự-nhiên của loài người mà có thiên thành ra có lệ; một cái cuộc trăm năm dằng dặng của người ta mà nếu bắt người ta phải chịu duyên không ưa, phận không đẹp, tài không đối, sắc không đương, ngọc để ngâu vầy, nước cho bùn vẩn, ngậm ngùi chua xót vì nỗi trống xuôi kèn ngược thì khốc hại gì cho bằng; cái tư-tưởng về ái tình, cái quan-niệm về ái-tình thường cũng chẳng có phương hại gì, chẳng những chẳng có phương-hại gì mà có lẽ lại thêm được cái hạnh-phúc hoàn toàn cho gia-đình, cho xã-hội nữa.

Song phàm cái tư-tưởng, cái quan niệm gì cũng vậy, đương cái buổi tân cựu giao thời, người hiểu được rõ ràng chân-chính thì ít mà sai lạc lầm lẫn thì nhiều; những cái tư-tưởng mới, quan-niệm mới ở xã-hội ta bây giờ, cái gì mà chẳng có cái hại sai lạc lầm lẫn như thế; bình đẳng mà sai lạc lầm lẫn thì cái hại đến loạn cả trật-tự, vượt cả cương-thường, tự do mà sai lạc lầm lẫn thì cái hại đến liều cả thân danh, bỏ cả lễ giáo; ái-tình cũng vậy, cũng vì sai lạc lầm lẫn mà biết bao nhiêu người đã phải chịu cái nông nỗi phượng rẽ loan chia, ong chường bướm chán, biết bao nhiêu nhà đã phải thấy cái cảnh-huống của nhà tan nát, cốt nhục phân ly; cứ những cái tai ta thường nghe, mắt ta thường thấy hàng trăm hàng nghìn cái hài-kịch bi-kịch về chuyện ái-tình ở trong xã-hội ta ngày nay, thì người nào còn để bụng; đến thế-đạo nhân-tâm cũng phải coi bai tiếng «ái-tình» là một thứ thuốc độc, một cái vực sâu, hầm hại trai tài gái sắc mình thật là hiểm-nghèo ghê gớm! Xưa bà Roland chỉ vào cái tượng thần tự do mà nói: Bao nhiêu tội ác trong thiên-hạ mượn cái tiếng mi mà làm! Nay ta cũng không thể không gọi cái thần ái-tình mà than-khóc về cái hại ái-tình ở xã-hội ta rằng: thiên-hạ biết bao nhiêu người, mượn tiếng mi mà làm biết-bao nhiêu tội ác!

Ôi! Cái tư-tưởng về ái-tình, cái quan-niệm về ái-tình ở trong xã-hội ta bây giờ đã không sao ngăn cản mà cũng không nên ngăn cản người ta không biết đến, mà biết đến thì có cái hại sai lạc lầm lẫn như thế. Ta chỉ xin có một câu vắn tắt phổ khuyến các bạn thanh-niên nam nữ ta rằng: Hai tiếng ái-tình phải dùng cẩn thận lắm mới được, trước khi dụng ái-tình phải xem xét nghĩ-ngợi kỹ-càng cho ái-tình của mình không có lạm sau khi dụng ái-tình phải chu-toàn giữ gìn chặt-chẽ cho ái-tình của mình không có phải; cái độc-tình nhục thể không phải là ái-tình; vì danh-vọng, vì quyền thế, vì tiền của, vì nhan-sắc mà hám nhau đều không phải là ái-tình; thật ái-tình là tâm đầu ý hợp, chung thủy bất di; có hiểu được hai tiếng «ái-tình» rõ ràng chân chính như thế thì mới tránh khỏi cái hại sai lạc lầm lẫn mà thật được hưởng cái thú cao-thượng về ái-tình vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 2 Octobre 1924

Nước Pháp với nước Đức

Các đại biểu Pháp Đức đã bắt đầu làm công việc. Quan Raynaldy bày tỏ mọi lẽ của nước Pháp. Ngài nói nước Pháp muốn lập một bản giao ước thương mại thường, và muốn rằng người Đức có thể cho đất Alsace Lorraine được hưởng đặc-quyền tại các thị-trường Đức.

Tại hội Vạn-quốc

Đại hội đồng bàn đến bản án-văn. Các viên chánh phái bộ lần lượt lên diễn đàn mà khen lẫn bên quốc sung thuận bản án-ấy. Quan Briand đến thuyết-tỏ nước Pháp hết lòng ưng thuận. Khi ông ở trên đó thì cả đám đông đại hội-đồng đều vỗ tay nhiệt-liệt lắm.

Ngày hôm nay M. Paul Boncour có diễn-thuyết bày tỏ mọi điều ích-lợi của bản án-văn ấy.

Đại hội-đồng đều bỏ phiếu ưng-thuận. Bốn mươi bảy phái-bộ có mặt ở đó, khi gọi đến tên, đều trả lời rằng ưng-thuận.

Bệnh tình quan Maurice Sarraut

Bệnh-tình quan Maurice Sarraut một ngày một khá thêm.

Nước Anh với việc Ái-nhĩ-lan

Lưỡng-nghị-viện ưng-thuận bản luật về việc ấn-định cương-giới cho nước Ái-nhĩ-lan.

Xe hỏa đụng nhau ở Mayence

Xe hỏa đụng nhau trong một cái đường xuyên sơn. 35 người mắc nạn là 43 Trong số ấy, có 8 người chết.

Cavite, ngày 4 Octobre 1924

Cuộc bay vòng thế-giới của nước Argentine

Buốc châu, 29 Septembre. — Vị giới xã, phi-tướng Pedro Zanni, phái hoàn, chưa định bao giờ sẽ bay đi.

HOA-KỲ VỚI PHI-LUẬT-TÂN

Ở Seattle (Hoa-kỳ) ngày 30 septembre có tin đến nói rằng ông nguyên-lão nghị-viên Manuel Quezon (Phi-luật-tân) đã xuống tàu *Président Grant* trở về Manille. Ông có nói: Nghị-viện Hoa-kỳ sẵn lòng bỏ phiếu ưng-thuận bản luật lập tức cho nước Phi-luật-tân được tự-trị, và trong 24 tiếng nữa thì cho được độc-lập. Bản luật ấy định rằng cả các bộ trong cho chí quan Toàn-quyền ở Phi-luật-tân cũng do người Phi-luật-tân tuyển cử lấy cả, và nghị-viện được quyền bỏ phiếu quyết định tất cả các bản luật quan hệ về việc trong nước, không phải hỏi ý-kiến quan tổng-thống Hoa-kỳ nữa.

VIỆC BUÔN NHA-PHIẾN Ở TRUNG-HOA

Báo *Japon Times* xuất bản ngày 20 Mai có đăng bản tờ trình năm của nội trú nha-phiến. Sau đây xin trích dịch một đoạn như sau này:

«Từ năm 1917 đến giờ, không năm nào việc buôn nha-phiến phát đạt bằng năm 1923 này.

Về năm 1915, số nha-phiến xuất sản là 30 000 tấn, thì về năm 1923 lại ra cũng được 15 000 tấn. Trong các tỉnh chỉ có tỉnh Sơn-tây là không giồng nha phiến, còn các tỉnh khác chẳng những được giồng bán và bắt nạp-phiến một cách tự do, nhưng lại còn có khi các quan tỉnh bắt phải giồng nha phiến nữa kia. Mà giồng nha phiến, buôn nha phiến thì phải nộp thuế rất nặng.

Tiền thuế thu được chỉ dùng để nuôi quân-lính cho các cấp-quân tương tàn tương sát lẫn nhau, chứ chẳng bao giờ dùng vào những việc hữu ích.

Tỉnh Vân-nam là tỉnh nhiều nha-phiến nhất. Hiện nay ở Bắc-kỳ cấm không cho đem nha-phiến đi qua nữa, tôi nghe đâu họ đem đi qua Quảng-tây, Quảng-đông, có khi lại đi qua cả bãi-phủ Hương-cảng nữa. Số nha-phiến ở tỉnh Phúc-kiến đem bán đi các nơi có tới 20 triệu hoa-viên. Thuế nha-phiến thu ở tỉnh Tứ-xuyên-tây được hơn 15.000.000 hoa viên. Các quan coi về độc quyền nha phiến ở Phúc-môn, định lệ mỗi tháng có giữ được chừng 60 độc quyền đó phải nộp 5.00.000 hoa-viên. Xem mấy số ấy thì rõ nạp-phiến ở các tỉnh Trung-hoa buôn bán phát đạt là nhường nào.

Đất ruộng trước kia cấy lúa hoặc giồng các giống khác mà trong 1923 đem giồng nha-phiến tính có tới 4 triệu acres, nghĩa là 25 triệu mẫu Trung-hoa. Như vậy thì gạo làm gì chẳng kém mà dân chẳng đói.

Vì việc giồng nha-phiến, nhân-dân và quân-lính lắm chỗ xung đột nhau dữ dội. Hai bên xung đột nhau, nào có phải là bởi các quan cấm giồng nha phiến đâu, nhưng chỉ bởi các quan thu thuế nặng quá mà sinh chuyện đó thôi! Có mấy xã ở Phúc-kiến vì kháng cự với quân-lính, mà dân sự phải giết gần hết.

Nhiều xã bên giáo, vì lệ trong giáo hội cấm không có giồng giọt nha-phiến mà các quan tỉnh cũng bắt đóng thuế nha-phiến như các xã có giồng nha-phiến vậy. Các xã ấy có đơn kêu tại bản hội, bản hội lại gửi đến các bộ lĩnh-sự ở Bắc-kinh, đơn kêu từ đấy lại gửi đến hội Vạn-quốc.

Bề ngoài thì chánh-phủ Trung-hoa vẫn là muốn trừ nha phiến, ở các tỉnh chánh-phủ có đặt cái độc quyền buôn nha-phiến để hạn chế việc giồng giọt, buôn bán và lập các hội giải tệ hút nha-phiến. Nhưng xét thực thì các quan lại làm trái hẳn. Cái mục-đích của họ chỉ cốt vơ-vét cho được nhiều tiền thôi. Họ khéo nhắm mắt giả lờ cho ai muốn buôn thì buôn, rồi họ đó xem chỗ nào có lợi nhiều thì họ bỏ cho đầy túi tham.

Cái hại có những thế mà thôi, đâu. Nha-phiến đâu cũng giồng, thành ra cái nỗ xuất sản nhiều quá, mà mang bán ở ngoài một ngày một khó thêm, nên cái thị-giá nha phiến vẫn đi trước còn người giàu mới dám hút, bây giờ kẻ nghèo cũng đại hút. Có xã thì cả người già, cả trẻ, cả đàn bà, con gái, cả nhà, cả làng, cả tổng, cả huyện, cả tỉnh, cả người hút thuốc, mà thôi một cách công nhiên, chẳng phải giấu giếm gì nữa.

Nói tóm lại, nha-phiến ở Trung-hoa ngày nay là cái nguồn tiền tài cho bọn quân-phiệt dùng để nuôi tương tàn tương sát nhau và lại là cái nguồn bần độc cho dân chúng tự hại tự cắt vậy.»

VĂN UYỂN

Dâm bị lụt

Nước lửa kinh người kể xiết bao,
Nhà trôi cửa mất xót xa sao!
Những ai giấc điệp mơ màng đó!
Có biết cho nhau nỗi khổ nào?

Có biết cho nhau nỗi khổ nào,
Hằng ta hằng sẵn tấm lòng cao.
Tình nhiều chẳng ít anh em hỡi?
Nước lửa kinh người kể xiết bao.

Nghĩa-quán Đặng-trần-Tảo.

Thay lời ông Ngâu tự tình với bà Ngâu

Tình xưa-tắm cũ cái đêm nay,
Mai nỡ sen tàn lại thấy đầy.
Tan hiệp bao lần trăng lặn mọc,
Bi-hoan mấy nỗi nước vơi đầy.
Đốt lò vàng cũ thêm hương mới,
Giờ tới đàn xưa lựa phiếm này.
Ân ái trăm năm nông nỗi ấy,
Hỡ đàn ô thước thấu chăng mày???

Hoàn-mơ, Hiên-Đường.

Việc chiến-tranh ở Trung-hoa

(Trích dịch báo Anh)

Trương-tác-Lâm với chánh-phủ Xô-viết

Cáp-nhĩ-tân, 22 Septembre. — Có tin rằng nghe đâu Trương có ký giao-ước với chánh-phủ Xô-viết.

Bắc-kinh, 23 Septembre. — Theo như tin ở ngoại-quốc thì bản giao-ước ký ở Phụng-thiên chỉ quan-hệ với Hoa-Nga đông-bộ Trung-hoa mà thôi.

Sau đây với Bắc-kinh

Bắc-kinh 22 Septembre. — Có tin rằng tình-trạng Sơn-tây xin giáp chánh-phủ trung-ương hai tỉnh có đủ khí-giới và nhiều đạn dược để đánh nhau với quân Phụng-thiên. Chánh phủ trung-ương rất thận-trọng cấm.

Cái tình thế của Lư-vĩnh-Tường

Thượng-hải, 22 Septembre. — Cuối tuần tế mới rồi, ở mặt trận không có trận nào to.

Lư-vĩnh-Tường đánh giữ vững mặt trận được lâu, tâm cho địch quân phải giữ ở mặt trận ấy một phần, thì Ngô-bội-Phu không thể lấy quân đem đánh mặt bắc được.

Một trận của Lư đã 32 dặm. Quân lính có 35.000 người.

Nghe đâu Lư lui đường trận đến chỗ cách ai kilomètre tới đường đi giới định trong giao-ước với ngoại-quốc về thành Thượng-hải. Đạo của Giang-tế bắn rơi vào trong đường đi giới ấy, cho là việc đường phải can-thiệp vào, như vậy thì lợi cho Lư.

Các báo Pháp với việc chiến-tranh

Paris, 22 Septembre. — Báo *Echo de Paris* nói ta gần mong cho việc chiến-tranh ở Trung-hoa mau mau đến tiêu, để khỏi bán và Hoa-kỳ không có quyền can-thiệp vào Trung-hoa nữa.

Báo *Petit Parisien* nói: Các tướng Trung-hoa tương tàn trong khi lâm nạn, thuyết họ không có lỗi cho người ngoại-quốc. Vậy thì người Trung-hoa không đồng lòng người Âu, á, đây, thì nước Pháp tuy giữ cái thái-độ trung-lập, song cũng cho Trung-hoa chống được lính gần, vẫn giữ cho Trung-hoa, chớ nước Pháp và chớ hết-thảy vậy.

(Xem mọi Tin sau cùng)

Việc giồng dâu nuôi tằm ở Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

Bệnh tằm và cách giữ-gìn cho đỡ bệnh ấy. — Thờ-tiết không hòa, trông nom gìn giữ không cẩn thận, tằm hay sinh ra bệnh. Bệnh có thứ di-truyền, có thứ lây.

Bệnh hay có là bệnh tằm gai (Pébrine) Bệnh tằm ủng (Flacherie) Tằm nghệ (Grasserie) tằm vôi (Muscardine) tằm trong đầu (vers à tête claire)

Bệnh tằm gai là bệnh di truyền, tức còn bé tằm có bệnh này, vẫn ăn vẫn ngủ, không có rõ ra là có bệnh. Lúc tằm ấu rồi chúng bệnh này mới phát hiện ra. Tằm trông gai gai mỗi khúc nổi cục lên, bò lan ra miệng nong rồi chết. Có khi cả buồng tằm phải bỏ. Cũng có khi tằm mắc bệnh này mà đến khi chín chưa phát bệnh ra, tằm có thể làm tổ như là tằm không có bệnh.

Vì bệnh ấy là bệnh truyền cho nên lấy trứng phải lấy thứ không có bệnh ấy. Nhà nước đã có lập ra mấy sở chuyên về việc chọn trứng giống không có bệnh. Phải dùng kính hiển vi mà chiếu coi những vẻ con ngài mới thấy vi-trùng của bệnh ấy. Muốn cho được chắc trứng không có bệnh, người nuôi tằm nên đến đấy mà lấy trứng giống.

Bệnh tằm ủng (flacherie). Bệnh này vừa truyền vừa lây. Tằm có bệnh này lúc lên nẹ, nhiều con không làm được tổ, chết rữ đen lại. Cũng có con khi ấy bệnh chưa phát ra còn làm được tổ phần nhiều tằm làm tổ trong không lồng thành rỗng rồi chết đen ra trong tổ. Có con lộn thành ra rộng được, rồi hóa ra con ngài. Chúng bệnh truyền mất đến con ngài, rồi con ngài đẻ trứng ra trứng lại có bệnh.

Thứ bệnh này giời ấm thấp hay có, hay là tằm ăn phải dâu ướt (các lẽ đã nói trên mục nuôi tằm).

Muốn khỏi bệnh này, phải lấy trứng đã xét kỹ là trứng không có bệnh của nhà nước, sau nữa người chăn tằm phải trông nom cẩn thận (các lẽ sinh ra bệnh này trên mục nuôi tằm đã nói).

Bệnh tằm ủ vôi, hay làm khương là một thứ bệnh rất chóng lây. Song ít khi có. Tằm đang xanh tốt, bỗ bệnh này đã mốc trắng ra. Cái mốc trắng này là một thứ nấm, mọc qua da tằm vào đến ruột, tằm chết cứng. Nếu thấy nong tằm có một vài con có bệnh này, phải đỡ ngay đi, nếu để lâu cái mốc ấy già, rụng ra bay sang các tằm bên cạnh, sinh hóa thật chóng, chẳng mấy lúc buồng tằm phải lấy cả.

Buồng tằm mà đã có bệnh này, phải lấy điêm-sinh mà hun cả buồng lẫn nong nẹ cho kỹ để cho chết cái mốc trắng ấy đi.

Tằm nghệ (Grasserie). — Tuổi-tiết thay đổi bất thường, hay sinh ra chứng bệnh này. Tằm đang xanh tốt rồi vàng dần ra, trong mình ứng ung những nước rồi chết rạp ra nong.

Tằm trong đầu. (Tête claire). — Cũng vậy sinh ra cũng vì thời-tiết thay đổi bất thường. Con nong tằm ấm ra sáng tấy đầu bóng nhưng nước. Tằm không ăn nữa bỏ nghênh mang rồi chết dần. Kén bị nắp hơi đen đẻ giống, về sau tằm bỏ cũng bệnh trong đầu. Hoặc là trong bị nắp hơi cũng tế, nước là trứng gửi đi xa phải để vào bao bức giấy thép lâu.

Còn một thứ nữa cũng kêu bại-tằm là giống nhộng. Khi làm cho nòn ra hai ấu nọ nó cắn để làm tổ. Nếu nuôi tằm mà không giữ được chừng cũng thiệt hại nhiều tằm. Mỗi con nhộng có thể để đến hơn một trăm cái trứng. Con tằm bị nhộng ở Âu thì yếu mà làm tổ kém, ít tơ, kén mỏng. Không những thế, kén cũng vậy có ảnh-hưởng đến việc

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ượm tơ nhiều. Trứng nhặng ở trong mình con tằm, đến lúc lớn chui ra, rồi đục thủng kén mà chui ra ngoài. Nếu bị thủng như thế, lúc ươm nước vào đầy, cả im xuống đáy nồi, thành ra không lên được mối nữa. Kén ấy chỉ có rút ra tơ gốc.

Nếu muốn trừ bột được các thứ bệnh đã nói trên này, muốn được lợi nhiều, mà công-phu tiêu pha ít, người chăn tằm phải cẩn thận, hết sức chịu khó, phải kinh nghiệm từng giờ từng ngày, từng lứa tằm một, biết thế nào là xấu, là tốt, khi tằm còn nhỏ. Một món rất lợi, nếu mà trễ biếng một tí cũ khi tổn hại thật to. Phải tìm giống trứng cho tốt, giống mạnh, trứng giống tốt con tằm về sau chắc khỏe mạnh, tằm đã khỏe mạnh có thể chống được đôi chút về thời-tiết, về các tạp bệnh.

Cách chọn giống. — Nếu không có kinh-nghiệm, mà muốn chọn được thứ trứng chắc là tốt, thì phải xem buồng tằm nào mà định về sau lấy giống, xem tằm từ lúc mới nở đến khi làm tổ kén. Nếu tằm nở đều, bốn lần lột dậy đều, trong nong phân tằm không có tằm chết. Tằm hay ăn chóng lớn. Lúc làm tổ không có kén đen, kén mỏng, tổ dày dặn, lấy hai ngón tay bóp hai đầu kén rắn chắc. Thứ kén ấy để giống có thể chắc là tốt được. Song để giống thì lúc bắt lên nế đừng phơi ra nắng, đừng hun tằm như kén ươm. (Hun tằm con rộng ngạt hơi mà yếu).

Tùy nuôi nhiều ít mà để kén lại làm giống. Cứ trung bình một kilo kén được 35ộ ổ trứng. Theo như lối ta áp 24 hay 15 con ngài một bát thì một kilo kén được độ 15 bát trứng.

Kén, chọn xong rồi sàn mỏng ra nong. Tùy thời tiết nóng lạnh, từ bảy tám ngày cho đến 12 ngày nở ngài.

Ngài nở về buổi sáng, hồi 7 giờ cho đến 8 giờ rưỡi. Nở ra con đực con cái giao nhau thành đôi. Cứ để từng đôi như thế ít ra cũng phải bốn giờ. Xong rồi rời ngài đực ra úp người ngài cái xuống tờ giấy. Tùy thời-tiết, độ chừng 24 hay 30 giờ ngài đẻ hết trứng.

Đừng nên lấy một thứ trứng rồi nuôi liền tiếp lứa này sang lứa kia. Nếu cứ một thứ trứng lấy rồi cứ chọn giống mà nuôi mãi, về sau giống tằm càng ngày càng kém đi (consanguinité).

Phải giao tử ngài của mình với một thứ ở nơi xa xa. Mua ít kén ở nơi xa về, để riêng ra. Khi nở chọn ngay con đực ra một nơi, con cái ra một nơi. Xong rồi lấy ngài đực ở kén mình bỏ sang ngài cái ở kén mua xa, ngài đực ở kén mua xa bỏ sang ngài cai của mình. Giá thử giao được mấy thứ giống ngoại-quốc thì tỏ hẳn về sau khác hẳn đi. Kén thật giống ta, tốt nhất là 14, 15 kilos được một kilo tơ ươm. Kén lai chỉ độ chín hay mười kilos là cùng. Song lại mấy kén ngoại-quốc có nhiều điều khó khăn lắm. Tằm ngoại-quốc đến ta không thuộc thủy-thổ khó nuôi; sau nữa là tằm ngoại-quốc phần nhiều là một năm nuôi có một hay hai lứa, mà tằm ta nuôi quanh năm.

Lứa tằm nào tốt thì độ ba rưỡi hay bốn ổ trứng được một kilo kén. Giá kén không có nhất định, tùy kén ươm tốt xấu, tùy giá tơ cao hạ. Kể từ sau, bảy hào cho tới đến 1 $ 10, 1 $ 20 một kilo. Kén tốt, ươm không tan thì 14, 15 kilos kén ươm được một kilo tơ ươm, nếu kén xấu, tan, thì 20 đến 24, 25 kilos mới được một kilo tơ ươm.

Giá tơ ươm cũng không có nhất-định, tùy thời giá. Tơ ươm tốt theo lối ta, độ 10 đồng đến 12 đồng một kilo. Ươm theo lối tây từ 16, 17 đồng một kilo.

Ta nuôi tằm phần nhiều hay tham, không biết nhìn cỏ bao nhiêu dâu mà nuôi cho đủ; đến khi tằm lớn thiếu dâu, phải đi mua. Lúc mua người ta bán chẹt giá đắt, mất công đi xa, mà dâu gánh đi xa nặp lợi cho ăn không tốt. Tằm nuôi mà phải mua dâu, ít khi có lãi, được hòa là may, không có lỗ vốn.

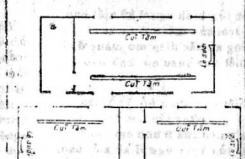
Tùy vườn dâu mọc xấu tốt, mỗi mẫu một lứa có thể nuôi được 30 hay 40 nong tằm (nong trung tằm rộng 1^20). Một nong tằm chín được chừng mười kilo kén.

Cách thức làm nhà tằm. — Phần nhiều ta nuôi tằm không có nhà riêng, nuôi tằm vào nhà ở. Muốn cho được đúng cách thức, thì nhà nuôi tằm chỉ riêng cho tằm. Phải làm chỗ đất cao ráo, hướng nam, có cửa kính cửa chớp, có lò sưởi. Cửa phải có treo lưới mắt. Nếu nhà đơn bằn, làm thêm lần cửa lưới sắt, có treo mành, có cửa lưới sắt, khi mở cửa kính chớp ra, rồi phặng không vào được.

Nhà tằm làm từ trước đến giờ vẫn làm có hai gian. Một gian lớn để nuôi tằm, dài độ 10 m, rộng 4 m 50 hay 5 m, có trần. Một gian hẹp độ 2 m để để dâu và chỗ thái dâu cho tằm ăn. Chung quanh hiên rộng 2 m, 50. Trong gian nuôi tằm, kê đọc hai hàng cũi dai. Cũi hoặc bằng gỗ hoặc bằng tre, mỗi cũi có mười tầng. Mỗi chân cũi kê một bát nước để cho kiến khỏi lên. Làm thế này lúc muốn nuôi tiếp lứa tằm con thanh phải nuôi chung với tằm to, như thế không được tốt.

Nền làm ba gian, chính có cửa kính cửa chớp, có hiên có trần. Gian nhỏ để dâu ở giữa; hai gian lớn hai bên, có lò sưởi. Gian giữa có cửa đi thông với hai gian to hai bên, cửa làm bằng ván dặc.

Như thế muốn nuôi tiếp luôn luôn không nuôi tằm lớn tằm con lẫn vào một buồng. Vả lại khi nuôi xong một lứa tằm rồi, phải mở hết các cửa ra, phải rửa nhà, phải để lâu lâu cho hết các hơi bẩn, rồi hãy nuôi lứa sau. Nhà có hai buồng lớn để nuôi riêng thì thật tiện lắm.

Tô-đình-Lung

MỘT CON RẮN CHỈ ĂN TRỨNG

Báo *Daily Chronicle* nói tại vườn bách-thú ở Londres có một con rắn lạ. Rắn ấy chỉ ăn toàn một thứ trứng gà tươi. Mỗi khi người ta cho nó một cái trứng, nó lấy đuôi mà quặp lấy, rồi để vào miệng mà nuốt đi. Khi nào trứng và đến trong cuống họng, cuống họng bỗng bóp mạnh một cái, thì trứng vỡ ra, rắn nuốt lòng trứng, còn vỏ trứng lại nhả ra.

Việc ấy cũng không có gì là lạ, song có một điều là là hễ cho nó trứng không được tươi, rắn ngậm trứng một lát, rồi lại nhả ra, chứ không làm cho trứng vỡ ra. Thế ra rắn có cái khiếu riêng, dù trứng vẫn còn nguyên vỏ mà cũng biết trứng tươi hay không tươi. Điều đó thật là lạ lắm vậy.

Tin sau cùng

(Điện-báo Cavite)

Việc chiến-tranh ở Trung-hoa

Bắc-kinh 30 Septembre. — Chánh-phủ Xô-viết có tỏ ý muốn cách gián-tiếp cho bộ ngoại giao Trung-hoa biết rằng, bản chánh-phủ sẵn lòng ký một hiệp-ước với Trương-tác-Lâm, mà trong giao-ước ấy có điều khoản biệt đãi Trương-tác-Lâm.

Nhật-bản đã đáp lại Ngô-bội-Phu về việc Ngô tỏ tình bất phục ngoại-quốc thiên-vị kia khác. Nhật-bản đáp lại rằng Nhật không ủng cho quân lính của chánh-phủ Bắc-kinh lên ở Ngưu-trang, nay ở An-dương. Nếu Ngô không cho lời ấy là thực, Ngô cứ thử đem quân đi đường bể, và đem quân đi đường hỏa-xa Nam-Mãn đề tiện đến chỗ hậu quân Trương-tác-Lâm mà xem, trong Nhật-bản nói để Ngô biết trước rằng hai-quân Nhật sẽ bắt tàu tuyên lại không cho đi.

Thượng-hải, 30 Septembre. — Sáng hôm nay ở Nansiang đánh nhau dữ dội. Từ khi việc chiến-tranh khởi sự đến giờ, không bao giờ đánh nhau dữ dội như thế. Tên hai bề hàng mấy trăm người. Hai bên bắn đại-bác ra như mưa. Thấy người chết bỏ ở chiến-trường, hơi thối bốc lên khắp miền ấy.

Quan Chiết-giang tuyên bố rằng từ khi nhà thế-công đến giờ, tiến được sáu dặm. Ngày hôm qua đường trận bắt đầu từ chỗ đường hỏa-xa về đàng bắc, cho mãi đến sông Dương-tử.

Có tin rằng viện-binh ở đường hỏa-xa Thiên-tân đến, bị đánh ở chỗ gần Kwantung.

Các bệnh-viện ở Thượng-hải đầy những người bị thương. Ngày hôm nay lại thấy mang đến nhiều, tự ngày bắt đầu chiến tranh đến giờ, không bao giờ thấy nhiều như thế.

Có người ngoại-quốc khuyên bảo, thì các quan về đàng Chiết-giang sắp dụng một đồn trợ-cứu, để đem người bị thương đến đấy mà chữa thuốc.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 34 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 2 Octobre 1924
S. Rémi

Âm-lịch

Mồng 4 tháng chín năm Giáp-tí
Ngày Qui-sửu.
Sinh Mộc, Sát Trừ, Trực Bình
Kị: Mộc-dục. Tu-tạng, Quan-tế, sanh: Tế-tự, Ký-phúc, Chỉ-tự, Hội-hôn. Xuất-hành, Tiến-nhân, Động-thổ, Thương-lương. Dĩ-tí, Tu-trường, Tạo-tác, Nạp-tài.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	10 $ 80
— nhì —	10 20
— ba —	9 60
Thóc. —	6 50
Bắp ngô. —	6 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 $ 40.

Tàu sang Tây hoãn lại một ngày. — Tàu *Commandant Mages* mang thư sang Pháp đáng lẽ sáng hôm nay ở Haiphong chạy, nay lại hoãn lại một ngày là 4 Octobre hồi 8 giờ sáng. Vậy các thư từ ở Hanoi tối hôm nay mới đưa xuống Haiphong chuyến xe-hỏa 20 giờ 7 phút.

Quan cân-quyền trở về Hanoi. — Quan Toàn-quyền Merlin và quí phu-nhân cùng quan chánh quản-lý văn phòng Le Fol ở Huế ra, chiều hôm nay sẽ đi ô-tô tới Hanoi.

Cuộc đua xe đạp. — Đến tối chủ nhật 5 octobre này, đúng 9 giờ tại trường xe-đạp sẽ có cuộc đua sau đêm, phường nhạc đi thuộc-địa thứ 9 sẽ đến cử nhạc giúp cho vui cuộc.

Thứ hai này có rước đèn. — Đến tối thứ hai 6 Octobre này hồi 8 giờ có cuộc rước đèn. Họp tại đường bờ sông trước cửa nhà Thương-chính và đi qua các đường phố sau này :

Đường France Général Galliéni, Lanbarède, Bobillot, Paul-Bert, hàng Trống, hàng Bông, cửa Nam, đường Puginier, Général de Badens, Félix Faure, Maréchal Joffre

Cuộc hòa nhạc ở các công viên đổi giờ. — Kể từ ngày 1er Octobre trở đi thì các cuộc hòa nhạc ở các công-viên đổi giờ lại như sau này :

Trại hàng hoa. — Ngày chủ nhật từ 16 giờ 30 đến 17 giờ 30.

Vườn hoa Paul Bert. — Ngày thứ năm từ 17 giờ đến 18 giờ.

Nhà thương Tây. — Ngày thứ tư từ 16 giờ đến 17 giờ.

Việc gửi bưu-kiện bằng ô-tô đi Sơn-tây. — Kể từ ngày 1er octobre 1924 trở đi, các bưu-kiện (colis-postaux) ở nhà bưu-điện Sơn-tây gửi xuống hay là ở đây gửi đi Sơn-tây thì có thể tải bằng xe ô-tô đường Hà-nội — Sơn-tây mà tiền thì phải giả thêm như sau này :

Các bưu-kiện từ 1 đến 5 kilos 0 $ 10
— 5 — 10 — 0.20

Hội chợ Hanoi

Làm thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Hội-đồng cứu-tế. — Ngày hôm qua, hội-đồng cứu-tế đã họp tại nhà M. Trịnh-xuân-Nghĩa là thủ quĩ của hội để xét các sổ lạc quyên thì sổ của M. Trịnh-xuân-Nghĩa được 596$50 cùng với các sổ khác tổng cộng được 818$30. Vậy sổ ấy hội đồng đã giao cho ông thủ quĩ đem nộp phủ Thống-sứ.

* * *

Bản-quán có tiếp được bài sau này:

Chúng tôi xin có lời lại cảo để công chúng biết rằng ngày 30 Août chúng tôi có giao cho M. Chu-v-Sưu 2 quyển sổ quyên số 682 và 683 để nhờ ông ấy đi quyên giúp các nơi quen biết.

Hôm 18 Septembre ông ấy xuống tàu *Song-bo* để sang Hong-kong chẳng may bị say sóng, nên quên giao-phó thứa cơ mọc tài ấy mất cái portefeuille ở trong có đựng các giấy má và 2 quyển sổ đó nữa.

Vậy xin có lời ba-cảo để các nhà từ thiện biết để phòng khi có kẻ đem những sổ ấy mà quyên tiền chăng.

Hội-đồng trị-sự lại cảo.

Cuộc tiêu-khiển bổ ích. — Hát làm phúc tại nhà hát Tây — Hồi 8 giờ tối thứ bảy 4 octobre này là mùng 6 tháng chín ta, các thầy sinh-viên Cao-đẳng Nam-kỳ sẽ diễn kịch « Bên tình bên nghĩa », (hát cải-lương Saigon), thu được bao nhiêu sẽ phát cho các miền bị lụt. Vậy ba con trong thành-phố ta tưởng cũng nên lấy cái nghĩa-vụ đối với chẳng-loại mà đi xem cho đông, trước là làm phúc, sau là mua vui. Trong lúc đợi lớp sẽ đánh đàn piano và violon. Trong khi hát không bán chương-trình và không đi quyên.

Đồng-bào nghĩa nặng, nên mau mau mua vé!!! Bắt đầu bán vé từ 29 septembre 1924 tại :

tòa báo Hữu-thanh, 59 phố hàng Gai, Hanoi.
Nhà ông Phạm-văn-Khoan Hanoi.
» Phùng-văn-Huệ —

Giá chỗ ngồi :

Loge. . . . . 2 $ 50
Hạng nhất : . . . . . 2 $ 00
» nhì : 1.50
» ba : 1.00
» tư : 0.50
» năm : 0.30

Ngày thứ bảy bán vé cả ngày tại rạp hát Tây.

CHỚP BÓNG KIM-VÂN-KIỀU

CINÉMA PALACE

Phố Tràng-tiền

Bắt đầu từ 15 đến 21 Octobre

Có bán cả quyển Kiều về chiếu bóng nữa, có nhiều tranh ảnh

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montèse

54, rue Paul-Bert, HANOI

ĐẠI-GIAN-CÀ-VIỆN

Mỗi ngày vẫn bán thuốc ... & ... quán 2 viện, trước khi đi ra ...

Giá bán hạ hơn

Cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ hội Khai-trí mở từ ngày 25 novembre 1924.

Buổi hát của hội T. B. E. N. C. T. T. giúp dân bị lụt. — Tối hôm qua hội Trung-Bắc-kỳ nông-công-thương tương-tế đã mở một cuộc chớp bóng và diễn trò đặc biệt tại nhà hát Tây để lấy tiền giúp dân bị lụt có phương nhạc binh của võ khố đỏ thứ nhất đến giúp.

Thoạt tiên có ô. đầu hàng Giấy bắt bài bóng rồi đến chớp những phiến ảnh về những miền bị lụt và kép Thịnh với đào Lý ở rạp San-nhiên-đài hát một bài của hội T. B. E. N. C. T. T. soạn riêng về cảnh nước lụt. Các phiến ảnh tiếc rằng chiếu nhòa lắm trông không được rõ.

Người đến xem cũng khá đông. Trong số các quí quan đến xem thì có quan Thống-sứ Blanchard de la Brosse kiêm Học-chính tổng-trưởng, quan cai-trị Dougnet phủ Toàn-quyền, văn vân. Số tiền thu được chưa rõ là bao nhiêu.

Bài ca trong cảnh hoạt-tượng của hội T. B. E. N. C. T. T. soạn riêng cho đào kép hội San-nhiên hát đăng như sau này :

Con gái ngâm một mình

Xét trông ngọn nước chảy reo,
Cá bơi gộm xốp tuyền chèo ngon tre.
Của trời người chết tử bề,
Lợn gà thóc gạo chảy về nơi nao ?
Trời ơi đ. c địa làm sao.
Ngồi trên mặt nước ra vào không nơi.
Cha già nhà nát tơi bời,
Chiếc thân bỏ-liễu ngậm ngùi xót-thương.

Cha than

Ôi con ơi! Ai ngờ cái ngọn nước vô-tình kia nó đã diễn nên một cuộc tang thương!

Mà nó làm cho cơ-nghiệp nhà ta ra tơi tả, phải chìm, phải chìm, phải đắm, cho cha con ta phải lưu-lạc tha hương cho nó đành.

Ôi con ơi! Bắt bằng mà hóa ra bể khổ mông mênh!

Biết bao giờ cho khỏi đói, khỏi rét, khỏi nghèo, khỏi kiết, sum vầy trong cảnh gia-đình yên vui.

Con than

Ôi cha ơi! Con con ta lận ngồi nơi nước, chân bùn tay lấm mới gây nên cơ-nghiệp tốt tươi.

Mà bỗng dưng như mây tan, như gió cuốn, sạch sành sanh hết như chài chẳng bởi chất nào!

Ở cha ơi! nào có riêng nhà ta gặp con bình-địa ba đào đâu chừ, lại còn lây đến ba tỉnh nước đến hai vạn đồng bào.

Ấy cũng đều cùng một nước non, cùng con khốn ác, cùng nhau cùng giọt máu đào không xa.

Cha than

Ôi con ơi! Các đồng bào tự Nam chí Bắc cũng sẵn lòng đối với dân ta.

Hội-đồng cứu tế đương quyên tiền giúp gạo để giúp mọi nhà cho được chút ấm no.

Ôi con ơi! Hội Trung-Bắc-kỳ nông-công-thương tương-tế thực nên to.

Nhân ngày kỷ niệm mới mở cuộc trò để lấy tiền quyên.

Ôi con ơi! Bữa hôm nay con nên gắc bỏ mối phiền. Mà con xem các vị đã đến chứng kiến cho ta ấn mọi cảo nạn dân

Hai cha con cùng ngâm

Đương lúc ba đào cảnh thảm-thương,
Bao người lưu lạc chốn tha hương.
Ơn lòng trọng nghĩa người đồng chủng.
Đem nhiều đ ều mà p.á giá gương.

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay, tòa án Đại-hình xử việc sau này :

Ngày 23 tháng 4 năm 1924 M. Ballusseau và M. Bonnemain làm ở sở Thương-chính cùng hai người lính đoan và một toán lính cơ đến vây một nhà ở cạnh rừng thuộc về đồn điền ông Bonnafont gần Bố-hạ tỉnh Bắc-giang vì thấy người Nùng hay đến buôn bán thuốc phiện lậu, để một người lính đoan là Vũ-văn-Thiêm với một người mật thám là Ng-v Can vào nhà ấy giả là khách đến mua thuốc phiện lậu. Người lính đoan lúc vào trong thấy trong nhà có 5 người mà tên Nông-viết-Lâm và Hà-viết-Mai đương đong thuốc phiện để bán. Được tin báo có lính đoan đến bắt thì hai tên ấy chực trốn. Nhưng người lính đoan ngăn lại thì tên Lâm cầm dao đâm vào bụng người ấy một nhát thật mạnh để lấy đường chạy trốn. Bấy giờ con dao rơi xuống đất thì tên Mai lại nhặt lấy đâm m t nhát vào tay người lính ấy. Sau người sở Thương-chính cùng lính cơ chống cự mãi mới bắt được hai tên ấy, còn ba tên kia chạy vào trong rừng mất.

Người lính đoan bị thương thì phải vào chữa ở nhà thương trong một tháng trời mới k ỏi.

Hỏi hai tên ấy chối không n ận lỗ gì, nhưng khi đối chất thì những người sở Thương-chính cùng lính cơ nhận đích mặt hai tên ấy.

Như thế là hai tên ấy cầm kí-giới cố ý đánh người sở thương-chính bị thương trong khi làm việc.

Hai tên phạm trước c ưa can án bao giờ.

Tòa xét xong kết án như sau này : Nông-viết-Lâm 5 năm tù, Hà-văn-Mai được t ả.

Xà-phòng **THIBAUD**

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 15 một bánh

Hiệu Bạc-café CHASSAGNE

69, Phố Paul-Bert, Hà-nội

CẦN THẦY GIÁO

Nhà Học-chính Bắc-kỳ hiệu cần đến nhiều giáo-sư có bằng Thành-chung-học tốt-nghiệp (Diplôme de fin d'études complémentaires) hay bằng Tiểu-học sư-phạm (Brevet élémentaire). Vậy ai có những bằng ấy, muốn sung vào chức giáo-viên, thì nên kíp đệ đơn vào xin tại nhà Học-chính (phủ Thống-sứ) sẽ được mông bổ ngay.

Đơn xin làm bằng giấy tin-chỉ và phải đi n theo những giấy sau này :

1° Bản sao những bằng của mình.
2° Giấy khai-sinh.
3° Giấy căn-cước và giấy hạnh-kiểm.
4° Quyển sổ nhà trường (livret scolaire) hay giấy chứng-chỉ trước học trường nào.
5° Giấy thầy thuốc nhà-nước khám bệnh, có ảnh dán vào đấy. (Ai ở Hanoi thì đến nhà Học-chính mà xin giấy được đi khám thầy-thuốc không mất tiền).

Lương lúc mới vào hạng giáo-học tập sự (instituteur stagiaire) là 450 p. một năm, là không kể những tiền phụ-cấp ngoại. Ai chưa đủ 18 tuổi thì được bổ vào chân giáo-học phụ biện (instituteur temporaire) mỗi tháng là 35 đồng. Đúng hạn tuổi được lên hạng thì sai ngay.

Ai muốn thừa lịch năm 1925? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản-quán đương bắt đầu làm. Có nhiều thứ về rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, ai muốn thừa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu về đẹp người ta tranh hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đã biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

JANVIER

24

SAMEDI

S. Timothée

Fête du nouvel An annam.

1er jour du 1er mois de l'An-Sân

大月正
Kiến Mão-dậu — Sóc Mậu-thân

壹初
Ngày Mậu-thân tháng Tuất — Sao Chủ — Trực Nguy
NGHI: Mộc dục — Tế-tự Khánh lạc — Tạo-tác Lợi-dụng — Khai-trị Nạp-tài — Phụ-mộc Điền-liệp — Mọc đường

LỄ NGUYÊN-ĐÁN
Xuất-hành nên đi về hướng nam thì tốt. Làm nhà cũng nên làm hướng nam.
(Năm nay hai ngày Lập xuân: ngày 19 tháng giêng và ngày 21 tháng chạp).

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. BÙI-XUÂN-TRÀNG
61-63, Rue du Coton, Hanoi

NHÀ ĐỂ MỚI

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man mới mở một cái nhà để tại phố hàng Mã-mây (Rue des Pavillons noirs), số nhà 51, nhà đẻ này chắc dân trong hàng phố ai cũng vừa ý, có cô đỡ chuyên môn coi về đỡ đẻ, có ba hạng: nhất, nhì và hạng ba. 4011

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu **Con Gà**, *chưa chắn và chốn rồi, hạng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rát cổ, không nhức đầu. Thế mới biết thực.*

* * *

Lại chuyện giấy bạc giả. — Độ trước, người mại-biện của một hiệu Tây trong thành-phố có đem một tập giấy bạc đến nộp tại nhà Ngân-hàng thì ở đó xét ra có chín cái giấy giả 5 đồng. Hỏi thì người mại-biện ấy nói là của một người Ấn-độ hàng Đào đem trả. Sở Mật-thám xét hỏi thì người Ấn-độ ấy lại nói rằng của người Ấn-độ khác ở Nam-định giao cho. Sở Mật-thám xét xong thì cho là mấy người về tỉnh mà tiêu phải, tưởng việc đã xong xuôi không bới đến nữa. Vậy mà nay quan Biện-lý lại cho xét lại, nên mấy người tiêu bạc giả nói trên đó không chỉ rõ được những người làm bạc giả và những người tiêu thụ bạc giả thì sẽ phải đem ra tòa án xét. Chưa biết việc này rồi tòa xử ra làm sao.

* * *

Theo giấy ủy quyền của quan Dự thẩm, sở Mật thám đã cho xét về việc Trịnh-v-Nam tiêu một cái giấy bạc giả năm đồng.

Xem trong thứ ba, cái thứ hai.

MỘT

Y phục buổi chiều rất đẹp rất thích hợp

Mũ của các hiệu lớn ở Paris

Y phục khiêu vũ cắt may rất khéo

Hoa rất đẹp

NƯỚC HOA BẤT THANH

CÓ BÁN TẠI HIỆU :

ĐỒNG-ĐƯƠNG ĐẠI-THƯƠNG-CỤC

(GRANDS MAGASINS REUNIS)

HANOI

Bắt đầu từ ngày 1er Octobre đã có.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Kiểu mới nhất, có nhiều kiểu
Bán rẻ hơn các chỗ độ trước
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
1009

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người dau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh cũng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc toát tiết, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bảo-hiểm không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích những thư đó. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BA-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ nên giọt thế để khỏi bệnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

Việc ăn cắp thuốc của nhà thương Bình. Theo lời cung khai của bọn ăn cắp thuốc *morphine* của nhà thương binh là việc bán báo đã đăng trong một số trước thì sở Mật-thám vừa ủy người đến khám tại làng Yên-lương tỉnh Phúc-yên.

Người con gái phải giam ở sở Cẩm trốn ra nay đã bắt được. — Ng-thị-Hòa bị kiện là ăn cắp 92 đồng của Trần-thị-Mùi ở dốc hàng Gà, phải bắt vào sở Cẩm hôm nọ, đến đêm lại trốn được thì nay sở Mật-thám đã truy nã được ở làng Me tỉnh Vĩnh-yên.

Ngạch quan lại. — M. Trịnh-trung-Quang, tri-phủ-phán tỉnh hạng nhất tại Hưng-yên, kể từ ngày hết hạn nghỉ thì tạm bổ vào tòa nhì-phủ Tổng-sứ.

Ngạch Học-chính. — Trần-văn-Mân, trợ-giáo tập sự tại trường Henri Rivière ở Hải-phòng nay kiêm việc phát lương cho các viên chức ở trường ấy thay M. Vũ-đình-Phú.

Thuyên-chuyển trong ngạch công-chính ban hỏa-xa. — M. Cung-duy-Tâm, thư-ký thượng hạng ngoại hạng Kiêm-sát đạo thứ nhất tở Lạng-sơn, nay đổi, về làm chủ sự tại buồng trafic et mouvement gare Hanoi.

M. Doãn-v-Tinh, thám-tá hạng năm ở gare Hanoi nay đi Lạng-sơn thay M. Cung-duy-Tâm.

M. Ng-v-Khang tức Quản-ngọc thư ký hạng sáu Chef de gare Kỳ-lừa, nay đổi đi Chef gare Ban trang.

M. Ng-văn-Minh chef de gare Ban-trang nay đổi đi chef de gare Kỳ-lừa thay M. Ng-v-Khang.

Xe đụng nhau. — Sáng hôm qua hồi 9 giờ một cái xe nhà có một bà đầm ngồi với một cái xe hàng đi đến phố hàng Gạo đụng phải nhau, may không việc gì đến người và xe chỉ hư xoàng mà thôi.

Muốn buộc cà-vạt mới. — Chú Sonne-yoi-Hang 24 tuổi, là Khách lại làm công với một hiệu ở hàng Buồm có tích với Ng-văn-Quý ở hàng Khay lấy trộm một cái cà-vạt mới, giá đáng 1 p.30, phải đưa sở Cẩm để xét hỏi.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Tự mình cải-lương trước. — M. Ng-manh-Khoa ở làng Đình-xuyên mấy năm nay đã tự mình cải lương được nhiều việc cho trong họ ngoài làng theo. Như việc hôn-nhân tang-tế, đều theo cách giản-tiện, bỏ hết những tục lệ phiền phí. Trong các việc mà M. Khoa đã làm thì đáng nên kể nhất là việc họp tự, là họp tất cả gia-tiên các nhà trong họ vào một nhà thờ chung. Định ngày nào tế thì họp đông tất cả người trong họ lại, cùng nhau làm lễ, rồi đọc một bài diễn văn. Làm lễ chỉ dùng hương hoa, chớ không có xôi thịt và ăn uống gì cả. M. Khoa biết tự mình cải-lương được như vậy, thực cũng đáng khen.

Vũ-hữu-Đắc lại cáo

Cờ bạc. — Người ta nói rằng ở làng Nhân-trạch, tổng Phú-lâm, huyện Thanh-oai có một bọn trai làng và tuần phu đưa nhau vào trong điếm giữa đánh bạc thâu đêm, cho nên sinh ra nhiều sự trộm cắp luôn luôn, kẻ thì mất trâu, người thì mất lợn và các thứ đồ vật không kể. Mong rằng quan trên cho người về do thám, bắt hết lũ ấy mà trừng-trị, thì họa may mới bớt được trộm cắp.

B. C. V. lại cáo

NAM-ĐỊNH

Một cái nông nổi chưa cay của dân bị lụt. — Sáng hôm 26 septembre mới rồi, tôi thấy một người dân bà ẵm đứa con trai độ hơn một năm, kể sau lưng lại có đứa con trai chừng 12 tuổi, đến cửa xin tiền. Tôi liền hỏi quê quán và tình cảnh thế nào, mà đi như vậy. Người ấy nói rằng: Quê ở phủ Khoái, thuộc tỉnh Hưng-yên, sau khi bị lụt tôi cảnh rất khổ sở, ở nhà được non một tháng, vì quẫn bách quá, nên phải bỏng bế con lên với cô cháu, buôn bán ở tỉnh Hưng-yên, nhờ cô nó cho qua ngày đoạn tháng. Không may khi đi đường bị mẹ mìn nó cho một miếng trầu, rồi nó bảo tao nhảo, tôi ngờ thế, đi 2, 3 ngày nay chẳng cho ăn uống gì cả, lại lấy của tôi hai cái quần áo và một bao. Khi về đến Nam-định nhờ có người mách bảo, tôi mới tỉnh ra. Vì lỡ chuyện nó bỏ tôi mà cút nơi khác. Tôi hơ vơ chẳng biết ăn nhờ vào đâu. Hỏi thăm xuống bến tàu có ấy Hà-nội, vạn lay người mai bán để về Hưng-yên, vì không có tiền, nên họ không cho, nên tôi phải đi ăn xin cố lấy ba hào mà đưa cháu về. Nhưng khốn nỗi ở Nam đây lại cấm, nên tôi phải vào đây, xin ông bớt cho vài xu để tôi bòn lấy sáu tiền mà về, kẻo ở nhà lại ngỡ mẹ con tôi chết đuối chết đâm ở đâu chăng! Tôi nghe nói động lòng thương xót vô cùng, trong tài chỉ còn có 5 xu, liền đưa cho.

Xem câu chuyện này ta lại càng thương xót cho dân bị lụt biết chừng nào. Ng-T lại đáng căm giận cho những kẻ dạ thú lòng lang là những quân mọ mìn kia, mong rằng lưới pháp-luật sẽ có ngày chụp được mà trừng trị cho chúng một cách xứng đáng.

Bảo-thái lại cáo

Hỉ-tín. Bản-quán được tin mừng rằng: Đến ngày 6 tháng 9 ta, tức là ngày 4 octobre này, ông Trần-hữu-Phương, làm kế-toán ở sở Máy nước thừa lệnh song-đường, sẽ làm lễ nghênh-hôn cho lệnh-lang là cậu Trần-hữu-Quý đẹp duyên với cô Trần-t-Tý là lệnh-ái ông Nguyễn-văn-Dận, buôn-bán ở Nam-định. Vậy có mấy lời mừng cô dâu và chú rể mới.

NGHĨA-LỘ (YÊN-BÁY)

Kẻ trộm còn có lương-tâm. — Một người thủ-quỹ ở làng kia, đến trình quan sở tại rằng đêm hôm trước vì lên Mèo có việc, ở nhà chỉ có vợ con và gia-nhân, bị kẻ trộm vào lấy mất cái hòm, trong có hơn trăm bạc liền quỹ, một cái triện thủ-quỹ và giấy má. Sau đi tìm thấy cái hòm ở bụi tre cạnh nhà, đến xem thấy còn áp sắp, nhắc lên xem thì thấy còn nguyên, đếm đến tiền chỉ bị mất có 50 . Nếu vậy thì tên trộm này cũng còn có chút lương-tâm nhỉ?

Ăn thịt khỉ độc mà mắc bệnh điên chăng? — Một chú Hoa-kiều, ngụ tại phố Khách lên động Mán mua chè, tình cờ gặp anh Mán vừa đi săn được một con khỉ độc mang về. Vì không mấy khi lại gặp bọn hàng, bèn làm thịt khỉ để thiết chú Hoa-kiều kia, chén tạc chén thù, ăn no nồng say, nghỉ đó một đêm, mai về tới nhà, thì bệnh điên cuồng phát ra dữ tợn quá, họ hét, nhảy múa rầm rĩ, phá cửa, đập đồ, lấy lửa đốt nhà, vác dao đâm chết cả vợ con. May nhờ có bà con lân-bang cột lại bắt giữ, trói ghì chú ta vào cột mới yên.

Nay có kẻ bảo vì ăn thịt khỉ độc mà điên, có người lại bảo bị người Mán trải mà điên. Nhưng cũng là đoán phỏng cả, chắc là vì bệnh thần kinh mà nên nỗi đó.

Cũng chuyện con khỉ độc. — Trưa hôm 28 septembre thấy một con khỉ độc, to lớn bằng đứa trẻ lên 5, ngồi chồm chện trên nóc nhà người thổ, trẻ con và người lớn, kéo ra xem đông như hội, kẻ ném đá, người lấy sào đâm, làm cho khỉ ta luồng cuống bãi hãng, truyền nóc nhà này sang nóc nhà khác, rồi chạy trốn về rừng. Ấy chuyện khỉ là thế mà có mấy anh Thổ bẻ xép ngay rằng: Con khỉ ở rừng, tự nhiên nó về nhà tất có hỏa tai, vân vân. Ôi! đáng nực cười thay cho cái tính mê tín nhảm.

Hồ bắt trâu. — Đêm hôm nọ có một con hổ về bỏng Han-sơn bắt một con trâu mộng, rồi vào rừng ăn hết hai đùi sau. Nào những tay thiện xạ ta đâu, sao không mau mau ra tay mà trừ con ác thú ấy chẳng là trừ được cái hại to chăn dân dư?

Lê-phúc-Đường lại lảo

HƯNG-YÊN

Hỉ tín. — Bản-quán được tin mừng rằng đến ngày thứ bảy mùy ông Trần-văn-Lai, y-sĩ ngạch y-tế Đông-dương tại Bần-yên-nhân sẽ làm lễ thành-hôn với cô Marie Romano ở Nam-định.

Bản quán có lời mừng ông Lai và tân giai-nhân.

CHỢ-BỜ

Cuộc diễn thuyết. — Hồi 3 giờ chiều hôm 30 tháng chín tây, ông Đồn và ông y-sĩ theo lệnh quan Công-sứ Grossin tỉnh Hòa-bình có mở cuộc diễn thuyết vệ-sinh cho dân thành phố Chợ-bờ và châu Mai cùng chân Đà-bắc. Dự cuộc diễn-thuyết này có hai quan châu và quan phó châu các chức dịch cùng những người thành phố và dân Hoa-kiều đứng chật một cái chợ. Thoạt tiên ông thầy thuốc diễn-thuyết về vệ-sinh ăn uống, quần-áo, nhà cửa cùng các bệnh tật nên phòng giữ sạch sẽ và theo phép vệ-sinh, sau nói về vấn-đề rượu và thuốc phiện không nên đam vào lắm sinh hại. Ông diễn từ 3 giờ đến 5 giờ chiều mới hết.

H. lại cáo

MỚI CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
Tập I, giá 0 $ 18
Bán ở khắp các hàng sách

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Cái nạn xe lửa. — Chiều hôm 30 septembre mới rồi, cái lorry máy ở Vinh xuống Bến-thủy chẳng may vừa đi đến kilomètre 321 vào khoảng gần Trường-thi để phải một người đàn bà 25 tuổi.

Người bị nạn phải nhiều vết thương nặng lắm, cả cái đùi bên trái bị đứt đôi ra, tuy đã mang ngay vào nhà thương bước thuốc, nhưng cũng khó lòng sống được.

SẢN-NHIÊN-ĐẠI

Tối thứ sáu, 3 Octobre 1924
Diễn tại tiệc:
Tích thứ nhất:
TÔN-MẠNH TÔN-TRỌNG
Tích thứ hai:
NGUYỄN-HẠNH LỢI-TRINH

Tối thứ bảy 4 Octobre 1924
MƯU GÁI TRẺ MÊ THẦY ĐỒ
Xem sự tích để nực cười,
Khôn ngoan nơn năm bấy người khác nhau.
Thầy đồ tin h nết lau nhau,
Hình như cái bướu cắt đau để buồn.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Lời kính cáo:

Xin kính cáo các liệt-quí biết cho rằng: tôi bận công-việc buôn-bán phải ở luôn Hải-phòng, rue Tonkinoise, số nhà 36. — Cửa hàng ở Hanoi, rue des Ferblantiers, số nhà 38, là của vợ cả tôi tên là Bùi-thị-Ngân, quản-cố chuyên-trách một mình, các công-việc buôn bán, môn-bài, thiên hạ, không có can-thiệp gì đến tôi cả; vì vợ chồng tôi có giấy tự-thuận chia nhau, từ ngày 23 tháng 9 năm Khải Định thứ năm, của ai phận nấy.

Kính cáo

4008 PHƯƠNG-KÝ Haiphong

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chi-nhánh tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà kết lòng nghiên-cứu về các thứ chè lại thật to hơn cả các hiệu khác, không giảm mất lấy hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này: Kim-thái, Lâm-mâu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ, Ngũ-phúc, Tam-nguyên, Thiên-thái, Minh-thái, Kim-mậu.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.

2101

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, các không nhà có mấy thứ thuốc về những bịnh là, làm trẻ-con, cho trẻ-con và người có tuổi khỏe mạnh, không ai có thể tin được!

Xin xem tờ về những chữ ký khen của Hoàng-thượng

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
56, Phố Tràng-tiền, 56
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ bảy này.

96 98
THUỶ-HỬ
NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hai bên đánh nhau đã tầm chín hợp, *Thối-đạo-thành* hòa-thượng thấy sức không địch nổi, đã toan bỏ chạy thì *Khâu-liễu ất đạo-nhân* cũng đến đánh giúp, *Sử-tiến* thấy vậy, ở trong bụi cây nhảy ra, quát to lên một tiếng, bỏ cái nón (1) xuống giơ đao chạy đến đánh *Khâu-liễu-ất đạo-nhân*.

Bốn người chia ra làm hai toán đánh nhau: *Lỗ-tri-thâm* đang giao chiến cùng *Thối-đạo-thành* hòa-thượng, bỗng quát to lên, cầm cây thiền-trượng đánh ngang một cái, *Thối-đạo-thành* hòa-thượng ngã lăn xuống dưới cỏ ba cẩu.

Khâu-liễu ất đạo-nhân thấy *Thối-đạo-thành* hòa-thượng ngã rồi, vội-vàng quay đầu bỏ chạy. *Sử-tiến* quát to lên rằng:

— Chạy đàng nào cho thoát!

(1) Cũng vì *Sử tiến* có đội nón, cho nên lúc trước *Lỗ-tri-thâm* không nhận rõ mặt. Nếu không thì dẫn vì cái dạng hòa-thượng mà *Sử tiến* không nhận ra *Lỗ-tri-thâm*, nhưng *Lỗ-tri-thâm* khi nào lại không nhận ra *Sử tiến*.

Khi ấu nông no say rồi, mỗi người đeo một cái khăn gói. Lại có ất cúi đầy bếp cho lửa cháy to lên mái nhà. Lại cầm mấy bó đuốc đi lên đốt cháy phật điện. Tính cờ gặp trận gió to, gió cao ngọn lửa càng cao, mấy dãy chùa hoang, đã thành ra một nơi tĩnh-thổ!

Hai người đứng xem hồi lâu, rồi dủ nhau cùng đi. Đi suốt đêm hôm ấy, mờ sáng hôm sau, đã trông thấy ở phía xa xa có một nơi làng xóm. Hai người tìm vào tửu-điếm, cùng nhau ăn uống, và kể lể những nông nỗi trong khi đọc đường.

Khi ấu uống no xong, *Lỗ-tri-thâm* hỏi *Sử-tiến* rằng:

— Bây giờ bác định đi đâu?

Sử-tiến nói:

— Tôi bây giờ thế tất lại phải tìm về *Thiếu-hoa-sơn*, cùng ở với hợp *Chu-vũ*, tạm trong ít lâu, về sau sẽ liệu.

Lỗ-tri-thâm nghe nói, liền cởi khăn gói, lấy các đồ từa-khí bằng vàng bạc chia cho *Sử-tiến*. Lại trả tiền rượu cho chủ quán, rồi mỗi người đeo một cái khăn gói, tay cầm khí giới ra đi.

Đi độ năm bảy dặm nữa đến chỗ ngã ba, *Lỗ-tri-thâm* bảo *Sử-tiến* rằng:

— Bây giờ hai ta từ giã nhau. Tôi về *Bảng-kinh*, còn đại-lang thì đi theo con đường này về *Thiếu-hoa-sơn*. Sau này nếu có dịp nào, ta lại sẽ thông tin-tức cho nhau biết.

Sử-tiến từ-giã *Lỗ-tri-thâm*, rồi mỗi người đi một ngả. *Lỗ-tri-thâm* đi trong tám chín ngày nữa thì đến *Bông kinh*. Khi vào tới thành, trông thấy phố phường đông đúc, quả-nhiên là một nơi đô-hội.

Lỗ-tri thâm bèn thẳng vào chùa *Tướng quốc*. Viên tri-khách (1) ở trong chùa ra, trông thấy hình-dung đề-lực, tay cầm cây thiền-trượng, lưng đeo thanh giới-đao, vai vác một cái bọc lớn, cũng hơi lấy làm khiếp sợ.

Viên tri-khách hỏi:

Sư-huynh từ đâu tới đây?

Lỗ-tri-thâm đặt cái bọc xuống, cái chào viên tri-khách, rồi nói:

Tôi ở *Ngũ đài-sơn* tới đây. Sư-phụ tôi là *Trí-chân trưởng lão* cho tôi mang một phong thư đem đến để trình sư phụ đây để xin làm một viên chức-sự.

Viên tri-khách nói:

— Đã có thư của *Trí-chân trưởng-lão* thì sư-huynh để theo tôi vào trong này.

Viên tri-khách đưa *Lỗ-tri-thâm* vào hậu-phương-trượng. *Lỗ-tri-thâm* mở cái bọc lấy phong thư ra cầm ở tay. Viên tri-khách bảo rằng:

— Sao sư-huynh không biết giữ lễ phép! Sư-phụ sắp ra đây, sư-huynh nên cởi bỏ giới-đao xuống, rồi cầm sẵn mấy nén hương ở tay để bái-yết sư-phụ mới phải!

Lỗ-tri-thâm nói:

— Sao nhà-ngươi không bảo ta từ trước!

Nói xong, liền cởi bỏ giới-đao xuống, mở cái bọc ra, lấy hương nến ra, nhưng vẫn luồng-cuống không biết làm thế nào. Viên tri-khách lại cầm cái nọ ca-sa mà mặc giúp cho, bảo gã chiếu sẵn để đợi sư-phụ.

Hồi lâu, *Tri-thanh thiền-sư* bước ra. Viên tri-khách đến trước mặt mà bạch rằng:

— Bạch sư-phụ! Vị sư này ở *Ngũ-đài-sơn* đến đây, nói là có thư của *Trí-chân trưởng-lão*.

Tri-thanh thiền-sư nói:

Trí-chân trưởng-lão đã lâu nay bây giờ mới có thư đến.

Viên tri-khách ngành lại *Lỗ-tri-thâm* rằng:

— Sư-huynh mau mau đến bái-yết sư phụ đi.

Lỗ-tri-thâm tay cầm mấy nén hương đang lúng-túng không biết để đâu cho được. Viên tri-khách bèn bụng nhịn cười, rồi đỡ lấy mà giúp vào lư hương. *Lỗ-tri-thâm* chỉ đứng sụp lạy.

Khi lạy được ba lạy thì viên tri-khách bảo rằng:

— Thôi! Để trình phong thư đi!

Lỗ-tri-thâm đệ trình phong thư. *Tri-thanh thiền-sư* mở xem. Trong thư thuật rõ lai-lịch *Lỗ-tri-thâm* từ khi xuất-gia, và nay xin cho làm một viên chức-sự ở trong chùa. Lại ân-cần dặn rằng thế nào cũng xin nhận cho, chớ có từ chối. Vị sư này về sau tất thành được chính-quả.

Tri-thanh thiền-sư xem xong, liền nói:

— Nhà-sư ở xa mới đến, hãy ra tăng đường nghỉ ngơi để thụ trai.

Lỗ-tri-thâm lạy tạ, rồi cầm thiền-trượng và giới-đao, lại đeo cái bọc lên vai đi theo đạo-đồng ra tăng-đường. *Tri-thanh thiền-sư* gọi tất cả các viên chức-sự đến mà diễn-dụ rằng:

— Việc này ta khó nghĩ quá! Người sư vừa rồi, trước theo hầu quan kinh-lược, vì tội đánh chết người mà phải cắt tóc đến tu ở *Ngũ-đài-sơn*...

(Còn nữa)

(1) *Tri-khách* là một người sư giữ về việc tiếp khách.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa và bước cả thuốc Tây. Tân-Dược-sĩ, chế luyện các tinh tế chữa đủ các bệnh mới, bệnh lâu, bệnh nguy bệnh trọng, số nào phúc còn chữa cũng được hồi sinh khỏi sự giấu có lấy phần giá, người nghèo cũng qua không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bệnh như sau đây: đau ống mông tinh, gi tinh, lậu tinh, hoạt tinh, không tinh không đẻ, đau hạ bình nguyệt không điều, nguyệt tỉ nguyệt đau, nguyệt bế, huyết tích, khí hư, bạch đái kinh thấy ra liên miên, sinh ra trùng chuyển đau bụng đau đớn kinh niên, ho lao, đau xuyễn hải loạn, nhi thông, phong thấp cổ chân tay, tê cứng, sôi bụng, ỉa huyết, khạc huyết, tỉ huyết, tả lị, giá mỗi hộp 1$00, đau mắt uống mộng giá mỗi chai 0$40.

Lão giang mai

Bản hiệu chia ra bốn chương lấy chữ bốn thứ thuốc lậu, độc, lậu tinh, tân huyết, chỉ lấy giang mai ba chương dùng độc ấy cam giang lậu, các bệnh không giống nhau, chương tuổi ở trong, chương thời ở ngoài, vì có nhất mắc bệnh uống thuốc sau mới đỡ mà người đau bà lại sinh ra bệnh khí hư, bảo-hiểu chế cả các thứ thuốc chữa các bệnh không lấu bảo về không hại gì đến thường sinh thực mà người đau bà không sinh bệnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1 ống một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc độc 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngài nào ăn đã lâu năm, uống cũng khỏi, mỗi tuần giá 1$00, chai con 0$50.

Qui khách ở xa viết thư về kể bệnh bảo-hiểu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gửi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu, thần-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra táo phải, làm cho hay ho vật uống thuốc này rất đẻ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MÀU BỔ 1$40

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh dị thường tiểu tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Urosformine

Giá 1$40 một hộp

RƯỢU BẠT-HẢ **GET PIPPERMINT GET** rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

Một cái điệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những chứng đau xoàng mà giai, nhất-gì nỗi một nhọc lức làm hàng ngày vì những chứng ấy làm cho máu huyết suy đi, gần cốt kém đi, hại cho sự thở hoa là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến khi, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được vững khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên nó huyết bổ cần rất lớn cho lực phần nghĩ tưởng thường có đã cho nhiều đông bào người yêu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn hồi-phục lại, và sức khỏe muốn giữ gìn cho tráng kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

PILULES

APERODISLAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả

Chỉ có phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại:

Hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thường hàn và bệnh ho lao, thực hai bên ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm các tạo môn nói giống cần chúng tạ ấy là bệnh hiểm nghèo vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phế-quản và làm cho gần hết cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hàn môn này nhắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc ấy thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn ăn ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hàn môn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán.

2056

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

Lở
Bệnh trăng nhạc
Chứng đau xương

Thuốc thuốc PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$40

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BẢO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đây là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Namdinh.

NINH-THÁI HIỆU

số 10 phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh
Kính cáo

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống
Chủ-nhật, thứ năm

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

Hiệu bào-chế **CHASSAGNE**

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nổi-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Mỗi ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各服壹茶盅飯前飲用

Bán tại: Hiệu Bảo-chế **J. BLANC**
21, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2060

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ đi CHỢ HIẾU
ở đó YÊN-LÝ chạy lên 2 giờ, cuối cùng mỗi chuyến, ra lên tàu nhất Phan-thiết và Vinh.
ở CHỢ HIẾU (Phố-Cát) có hết 1 xe chiều đón ga Yên-lý về Vinh và Bến-thủy.

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ
ở VINH đi hết 4 giờ xăng đến Đồng-hà vừa tiếp chuyển xe lửa vào Huế.
ở ĐỒNG HÀ ra hết 8 giờ xăng sau khi chuyển xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đồng hà nên đi xe thơ thì được của thân thơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt quí khách đánh giấy thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giấy thì ép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên Lý đi chợ Hiếu thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đồng-hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hà gare.

● ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng bến không chạy, nhưng đến bắt đầu từ tháng mười tây (Novembre) trở đi thì mới lại chạy.

GRANDS MAGASINS REUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TỪ NGÀY 1er OCTOBRE ĐẾN HẾT NGÀY 10 OCTOBRE

BÁN RẺ HÀNG

Xà phòng nước hoa — Đồ đan che đàn ông — Áo sơ-mi — Mũ — Giầy
Đồ thể thao — Các đồ chơi — Đồ gỗ — Vải bán mảnh
Vải bán thước — Kim chỉ — Đồ đan che đàn bà — Giầy bút
Các thứ kính — Đồ dùng trong nhà — Đèn thắp — Các đồ xuởi
Đồ vệ sinh — Gao kéo — Đồ sắt — Các thứ thuốc — Đồ ngựa

CÁC VỊ ĂN UỐNG

Xem trên gác. Tại chỗ cắt áo quần

Hàng mới lắm. Các thứ mỉ dọ.

Các thứ rất mới dùng cho các quý-ông.

ENTRÉE POSTALE N° 40

CAO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi: Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự: không xe nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Mười được lắm, thì mất

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua nhất nếp ngày 20 quan, cứ trong 15 tháng mỗi tháng đông lô quan theo như các điều khoản nói trong lời! (Như vậy mỗi ngày chỉ đi ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Hộp tiền lời đến được ngay cái lô vé, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lại có số nào cũng được đó, như thế là đông nỗi tiền rồi vậy, nếu vé chẳng mình trúng số được lĩnh nguyên số lô. Mỗi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền theo tuổi mà nhỏ một hay quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đất lắt chắc nhất và lợi nhất!

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô		500.000 quan	285 lô		5.000 quan
127 lô		280.000 —	1.265 lô		2.000 —
295 lô		100.000 —	12.650 lô		1.000 —
253 lô		10.000 —	1.737.652 lô		400 —

Có vé được dự rút luôn rút số mãi cho đến khi có vé-số mình trúng thì thôi.

Mỗi lần rút số vé-số được một cái số các số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lần có hai, nhưng tiền được thêm nữa, các số, gọi cho người mua đang với các vé-số có người mua vé lắc nào muốn làm rồng được, đồng nào bán hết trong ngày 15 tháng 1906 bán hết trong ngày 15 tháng 1907 phải cước, hễu cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FEVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn đi các nước rất rẻ, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEILLE (France)